

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Головне науково-експертне управління

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-40-25, 255-45-01; факс: 255-41-86

№ 16/3-408/1043(152469)

"05" 09 2019 р.

ВИСНОВОК

на проект Закону України «Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України щодо протидії зловживанням прав народних депутатів у ході законодавчої процедури»
(реєстр. № 1043 від 29.08.2019 р.)

У законопроекті пропонується внести низку змін до статей 48, 49, 120 та 121 Регламенту Верховної Ради України (далі – Регламент). Метою проекту, відповідно до твердження його ініціаторів, є *удосконалення законодавчого процесу в Україні* (п. 2 пояснювальної записки).

За результатами розгляду у стислий термін поданого законопроекту Головне управління вважає за необхідне зазначити наступне.

1. У підпункті 1 пункту 1 розділу I проекту (зміни до ст. 48 Регламенту) пропонується збільшити кількість народних депутатів (не менш як одна третина від конституційного складу народних депутатів), які можуть внести проект постанови Верховної Ради про скасування рішення Верховної Ради про прийняття закону, постанови чи іншого акта Верховної Ради в цілому.

При розгляді цієї новели необхідно звернути увагу, що частина шоста статті 48 Регламенту, до якої пропонуються зміни, знаходиться в логічному зв'язку із приписами попередньої частини (ч. 5). В ч. 5 ст. 48 Регламенту передбачено, що народний депутат, інший суб'єкт права законодавчої ініціативи, заяви яких були залишені без розгляду, можуть у дводенний строк звернутися до Голови Верховної Ради України з відповідною письмовою заявою (частина п'ята статті 48 Регламенту). Та одночасно, відповідно до припису частини шостої статті 48 Регламенту, той самий народний депутат та інший суб'єкт права законодавчої ініціативи вносить проект постанови Верховної Ради про скасування рішення Верховної Ради про прийняття закону, постанови чи іншого акта Верховної Ради в цілому.

Відтак, без узгодження редакції частини п'ятої статті 48 Регламенту, що в проекті не пропонується, із запропонованими змінами частини шостої відбудеться змістовний розрив логічної побудови нормативного матеріалу всієї статті 48 Регламенту.

Крім того, на нашу думку, встановлення кількісної кваліфікаційної вимоги для народних депутатів України у розмірі «не менш як одна третина

від конституційного складу народних депутатів» задля отримання можливості внести проект постанови Верховної Ради про скасування рішення Верховної Ради про прийняття закону, постанови чи іншого акта Верховної Ради в цілому також не є достатньо обґрунтованим.

В Основному Законі України встановлена така кваліфікаційна вимога лише для: звернення до Голови Верховної Ради України з вимогою щодо скликання позачергові сесії Верховної Ради України, із зазначенням порядку денного (частина друга статті 83 Конституції України); попередньої підтримки при прийнятті рішення про направлення запиту до Президента України на вимогу народного депутата України, групи народних депутатів України чи комітету Верховної Ради України (пункт 34 частини першої статті 85 Конституції України); звернення до Верховної Ради України з пропозицією розглянути питання про відповідальність Кабінету Міністрів України (частина перша статті 87 Конституції України); для голосування за утворення Верховною Радою України тимчасової слідчої комісії для проведення розслідування з питань, що становлять суспільний інтерес (частина третя статті 89 Конституції України); подання до Верховної Ради України законопроекту про внесення змін до Конституції України (стаття 154 Конституції України).

Порівняно із зазначеними випадками, що вноормовані в Основному Законі України, новели проекту стосуються ординарного питання. Обґрунтування по значному збільшенню кількості народних депутатів України для отримання можливості виступати в якості суб'єкта, що може внести проект постанови Верховної Ради про скасування рішення Верховної Ради про прийняття закону, постанови чи іншого акта Верховної Ради в цілому, в пояснювальній записці до законопроекту відсутнє.

2. Викликають зауваження також пропозиції підпункту 3 пункту 1 розділу I проекту (зміни до частин другої та третьої статті 120 Регламенту), згідно з якими тільки за процедурними рішеннями Верховної Ради може бути проведено обговорення врахованої головним комітетом пропозиції, поправки з наступним голосуванням щодо її прийняття, виключення в цілому чи її частини. У такому ж порядку може бути вирішено питання про розгляд пропозиції, поправки до відповідного тексту статті законопроекту, прийнятого в першому читанні, але відсутньої у запропонованій головним комітетом редакції.

Вважаємо, що ця пропозиція проекту є не дуже вдалою. Оскільки при зміні редакції частин другої та третьої статті 120 Регламенту із змісту норми виводиться суб'єкт ініціації проведення обговорення відхилених головним комітетом пропозицій, поправок, що стосуються відповідних статей. Адже чинна редакція частини другої статті 120 Регламенту передбачає, що «За наполяганням ініціатора внесення - суб'єкта права законодавчої ініціативи може бути проведено обговорення...». Натомість, пропонується в проекті редакція передбачає не визначення суб'єкта ініціативи проведення обговорення, а спосіб прийняття рішення щодо такого обговорення: «2. За

процедурним рішенням Верховної Ради може бути проведено обговорення...». При цьому порядок реалізації запропонованих новел з процесуальної точки зору не є зрозумілим.

Це саме зауваження стосується і редакції частини третьої статті 120 Регламенту.

3. Законопроект також має певні недоліки техніко-юридичного характеру. Зокрема, некоректною є його структурна побудова. Текст проекту складається з двох пунктів, позначених арабськими цифрами: у першому викладені зміни до Регламенту, що містяться у чотирьох підпунктах, у другому передбачені положення щодо набрання ним чинності. Проте, за усталеними правилами законодавчої техніки, відображеними, зокрема, у Правилах оформлення проектів законів та основних вимогах законодавчої техніки (Методичні рекомендації) від 27.11.2014 р., якщо законопроект про внесення змін до закону складається більше ніж з двох пунктів, він повинен мати структурну побудову, яка складається із розділів, які в свою чергу складатимуться із пунктів. При цьому розділи проекту мають позначатися римськими цифрами, а їхні структурні частини (пункти та підпункти) - арабськими. Проте, в проекті перший розділ взагалі не позначений цифрою.

В тексті проекту зазначена стаття «4», проте фактично ця стаття Регламенту має номер «48».

В проекті неправильно застосовується стала термінологія. У змінах до статті 48 Регламенту (підпункт 1 пункту 1 розділу I проекту) пропонується: «Не менш як одна третина від конституційного складу народних депутатів...», натомість у Конституції України застосовується словосполучення «не менш як одна третина від конституційного складу Верховної Ради України».

Узагальнюючий висновок: за результатами розгляду у першому читанні законопроект потребує доопрацювання.

**Перший заступник керівника
Головного управління**

Вик. О.Д. Карпенко

С.О. Гудзинський